

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden oml-
 törtétőn.**
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Üdvözljük Pestvármegye szabadelvű pártjá- nak megalakulását!

Az ország első megyéje megmozdult!
 Báró Podmaniczky Géza, mint a Pest-
 vármegyei szabadelvű párt elnöke, érte-
 keztetve hívta össze a párt kiválóbb tag-
 jait, akik f. évi január hó 14-én délután
 négy órakor rendkívül nagyszámban
 jelentek meg a vármegyei ház díszter-
 mében.

A választó kerületek közül, az érte-
 keztetés, legtekintélyesebben volt kép-
 viselve a gödöllői kerület, a mely ezzel
 is fényesen dokumentálta azt, hogy nem-
 csak Széll Kálmán miniszterelnök pro-
 grammjához, hanem jelenlegi országgyű-
 lési képviselőjéhez: Wolfner Tivadarhoz
 is ragaszkodik.

A köztisztletnek és szeretetnek ör-
 vendő országgyűlési képviselő körül
 ugyanis az értekezletre meghívottak közül
 ott voltak Polner Lajos, Garan Dániel,
 dr. Tegze Lajos Gödöllőről, Wodiáner
 Albert Magladról, Boda Dezső Isaszeg-
 ről, Rajcsán Felix V.-Szent-Lászlóról,
 Micsinay Ernő, Szegedi Berezi Rákos-
 keresztúrról, Gallovcics plébános R.-Csa-
 báról, Wágner Manó Rákospalotáról,
 Tóth Kázmér Fóthról, Schleisz F. Mo-
 gyoródról, Huszka Gyula Czinotáról,
 Jamriska Lajos Pécelről, Cserba Fe-
 rencz, Illek Vincze, Mády Lajos, Geduly
 Lajos, Wolfner Lajos, Friedmann Armin,
 dr. Plihal Viktor, dr. Hédervári Soma,
 Ladányi Zsigmond, Diamantstein Lajos,

Schwartz Jakab, Schreiber Gyula, Löwy
 Bernát, Winternitz Gyula, Kanovics
 Zoltán, Brankovics György, Lindt János
 és Zsoldos János Ujpestről.

Az értekezlet egyhangú határozattal
 kimondotta, hogy Széll Kálmánnak az
 országgyűlésen kifejtett programja
 alapján Pestvármegye szabadelvű párt-
 ját megalakítja; a központi bizottságot
 és a választó kerületek bizottságait meg-
 választja s ez utóbbiaknak feladatává
 teszi, hogy f. é. februárius hó 15-ig, tehát
 egy hónap alatt, a választó kerületek
 minden községében a szabadelvű pártot
 megalakítsák. A községek szabadelvű
 pártjainak az elnökei tagjai lesznek a
 kerületi bizottságoknak, ezeknek az elnö-
 kei pedig tagjai lesznek a központi bi-
 zottságnak.

A központi bizottság elnökévé báró
 Podmaniczky Géza, jegyzőjévé Földváry
 Mihály választotta meg. A gödöllői ke-
 rület bizottságának pedig: Pollner La-
 jos, Garan Dániel, Illek Vincze, Beniczky
 Adám, Mády Lajos, Boda Dezső, Fried-
 mann Armin, dr. Hédervári Soma, Mi-
 csinay Ernő s Ladányi Zsigmond lettek
 a tagjai.

Az értekezlet végül Széll Kálmán
 miniszter elnökhöz a következő üdvöz-
 letet küldte:

„A pest-pilis-solt-kiskunvármegyei
 szabadelvűpárt a mai napon megalakul-
 ván, melegen üdvözli nagyméltóságodat
 és az egész miniszteriumot és biztosítja
 rendíthetetlen bizalmáról s arról, hogy
 hazafias tevékenységében mindenkor

híven fogja támogatni. Báró Podma-
 niczky Géza elnök, Földváry Mihály
 jegyző.”

Midőn Pestvármegye szabadelvű párt-
 jának a megalakulását szívünk mélyé-
 ből üdvözljük, el nem mulaszthatjuk
 annak a hangsúlyozását sem, hogy e
 megalakulás még korántsem jelenti a
 választási mozgalmak megindulását,
 mert hiszen az országgyűlési képviselő-
 választások valószínűleg csak az őszszel,
 de július hava előtt semmi esetre sem
 fognak megejtetni; a megalakulás csak
 annyit jelent, hogy Pestvármegye sza-
 badelvű pártja idejekorán egyesíteni
 akarja az erőket mindazok ellen, kik a
 társadalmi és nemzeti erők szétforgá-
 colását tüzték ki célul, kik a nemzeti
 haladásnak útjában állanak, kik a val-
 lás nevében a nemzeti fejlődésnek hadat
 üzennek, röviden azok ellen, kiknek
 Széll Kálmán kormányzati programja
 nem tetszik.

Pestvármegye szabadelvű pártjának
 a megalakulását mi még azért is üdvö-
 zöljük lelkünk mélyéből, mert hiszen
 lapunk, a „Közérdek“ volt az, a mely
 már a múlt évben, október havában
 sürgette a nemzeti és társadalmi erők
 egyesítése érdekében az ujpesti szabad-
 elvű körnek pártszínezettel való megalakul-
 tását. Pestvármegye szabadelvű párt-
 jának megalakulása s különösen azon
 határozata, mely a kerületi bizottságo-
 kat azzal a feladattal ruházta fel, hogy
 kerületeik községeiben mindenütt ala-
 kitsák meg a szabadelvű pártokat: iga-

TÁRCZA.

Az óra.

Az öreg Jerómet, az órást, mindenki
 ismerte az egész városban. Egész nap a
 boltjában ült, szeméin a nagyító üveggel s
 kezében az apró csipetőkkel, a melyekkel
 a régi órákat javíttatta. Nagyon magába
 vonult életet élt, nem érintkezett senkivel,
 s azt hitte róla mindenki, hogy bizonyosan
 valami nagy szerelmi bánat gyöttri.

Az év utolsó napján Jeróme késő estig
 az üzletben ült. Nem dolgozott, csak hall-
 gatta a falon függő órák egyhangu ketyegé-
 sét. Talán először történt vele életében, hogy
 az idő múlásáról gondolkodott.

— Már megint elmúlt egy esztendő —
 sóhajtott szomorúan.

A kezébe vett egy régi zsebórát, a melyet
 egy öreg asszony, Madeleine hozott el hozzá.
 Ez az óra már olyan kopott, olyan rossz volt,
 hogy még az öreg Jeróme se tudta kijavítani.

Ez az öreg Madeleine volt az oka annak,
 hogy Jeróme ilyen magába vonult, szomorú
 életet élt. Nagyon szerette ezt a Madeleinet
 már akkor, mikor még leány volt s vidáman
 elsétált az órásbolt előtt, s szenvedélyesen
 szerette akkor is, mikor már özvegyiségre
 jutott s szomorú, gyászos ruhákat viselt.

— Hiába volt minden; nem vette észre,
 hogy szeretem!

Néha úgy rémlett ugyan neki, mintha
 bátorítólag nézne rá, sőt néha különös gyön-

gédséget is olvasott ki a szeméből, de azért
 soha se mert nyíltan beszélni vele. Nagyon
 félénk volt ez az öreg Jeróme fiatal korában
 is; mindig várt, s ezalatt egyre ketyegtek
 az órák és multak az évek, multak...

Egyszerre csak nagy zaj keletkezett az
 órásboltban; a fali órák mind megszólaltak
 s egymásután tizenkettőt ütöttek. Ejfélt volt,
 vége az ó esztendőnek.

Az öreg Jeróme még jobban elszomorod-
 dott s érezte, hogy az ő élete már csak annyit
 ér, mint egy javíthatatlan óra. Érezte, hogy
 már nagyon öreg... hogy már nemsokára
 vége az életének... Az ő jövője már annyit
 sem ért, hogy érdemes lett volna rá gondolni.

Abrándozásából valami zaj riasztotta fel;
 kopogtak az ajtaján.

Kinyitotta az ajtót, s egy barna köpenybe
 burkolt öreg nő jött be. Madeleine volt.

— Még mindig dolgozik, Jeróme apó?

— Igen, dolgozni kell mindig...

— De hiszen önnek megárt ez a sok
 munka! S milyen hideg van itt! Jöjjön ve-
 lem. Velem kell jönnie!

Jeróme bámulva nézett az öreg asszonyra.

Igen, velem kell jönnie — szólt Made-
 leine. — Nálunk fogja köszönteni az új évet.
 A mi lakásunk legalább meleg. S nem fog
 ártani valami meleg étel és egy pohár for-
 ralt bor.

Az öreg Jeróme erre csak bámult. Ma-
 deleine a vállára tette a kezét.

— Magam jöttem át, mert attól tartot-
 tam, hogy ha más jön, visszautasítja a meg-
 hívásunkat. Higgye el, kedves barátom, na-
 gyon rosszul esik nekem, hogy mindig olyan
 szomorúnak látom...

Az öreg Jeróme hátraszegte a fejét s rá-
 nézett az öreg asszonyra.

— Mondja csak, Madeleine, válaszolna
 nekem, ha valamit kérdeznék?

— Igen.

— Látja, valaha... tudja, nagyon ré-
 gen... mikor még mind a ketten fiatalok
 voltunk... én önt szerettem, nagyon sze-
 rettem... És ön?

Az öreg asszony elmosolyodott.

— Ó, szegény Jeróme, hogy kérdezhet
 ilyet? Hisz ez oly régen volt, hogy már nem
 is emlékszem rá.

— De mégis, ha ezt akkor őszintén meg-
 mondtam volna, meghallgatott volna?

— Talán...

— De mégis mit gondol, igent, vagy ne-
 met mondott volna?

Az öreg asszony egy kissé elábrándozott
 s aztán halkán így szólt:

— Azt hiszem, hogy... igent mondtam
 volna.

Aztán elhallgattak mind a ketten és gon-
 dolkodtak. Majd Madeleine szeme véletlenül
 megakadt az asztalon levő zsebórán. S hogy
 mégis mondjon valamit, így szólt:

— Nos, rendben van az óráim?

— Az órájának, kedves barátom — szólt
 az öreg Jeróme szomorúan — éppen az a
 baja, a mi önnek — már nagyon kopott.
 Soha nem fogja többé mutatni a boldogság,
 a szerelem óráit. Soha többé!

Az öreg Madeleine magával vitte a javít-
 hatatlan órát és csöndesen sirdogált. Jeróme
 pedig a boltban maradt s hallgatta, hogy
 egymásután megszólalnak az órák és egyet
 ütnek éjfélt után...

Jules Chancel.

olja kifejtett nézeteink helyességét s elégtételül szolgál nekünk.

Hisszük, reméljük, hogy azon kiváló férfiak, kiket az értekezlet a kerületi bizottrágok tagjaivá választott: fényesen meg fogják a reájuk ruházott feladatot oldani s Pestvármegye szabadelvű pártja nemcsak a mi gödöllői kerületünkben, hanem az összes kerületekben, a nemzet és a haza javára, diadalra fogja az igazi szabadelvűség zászlaját vinni!

Addig is ne feledjük, hogy *egységben van az erő.*

Ujpest közművelődésének, fejlődésének biztosítékai.

Az 1901. évről, az új század első évének hajnalával Ujpest község oly kegyelmes tény áldásában részesült, mely hívatta van Ujpest község általános közművelődésének nemes irányú fejlődését örök időre biztosítani.

E kegyelmes tény Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Ó Nagyméltóságának amaz elhatározása, hogy Ujpesten, már a legközelebbi tavasszal, *négy új, a mai kor minden kívánalmának teljesen megfelelő iskolát építet több mint félmilliónyi költséggel.*

E rendelet Ujpest község ujjászületésének örömdokumentuma, mert hiszen ez iskolák fölépítésével Ujpesten már is föllendült népnevelésügye oly haladást fog elérni, melyre boldog büszkeséggel gondolhat Ujpest minden polgára, mert ezzel elkövetkezett az a boldog idő, a mikor nem lesz Ujpesten egyetlen egy iskolaköteles gyermek sem, a ki az iskola áldásos nevelése nélkül fog felnőni; az óvodáktól föl a polgári iskoláig nyitva az ut: a haladáshoz. E haladásban nem nyűgözi többé a haladásra vágyókat semmi akadály s e haladásban Ujpest hivatott s apostoli buzgóságú nevelő-tanítói nemes versenyre kelhetnek a szomszéd székes-fővárossal a népnevelés nagy munka körében s e verseny lesz aztán a legszebb „tanügyi egyesülés” a székes-fővárossal; mert azt határozottan tagadásba kell vennem, hogy a munkát, a hivatottságot, a buzgóságot illetőleg volna szükségük a székes-főváros környezetében működő tanítóknak az u. n. „székes-fővárosi tanügyi egyesítésre.”

Az élet vize.

— Legenda. —

Salamon király egyszer az emberi élet rövidsége miatt panaszkodott. „Mit ér nekem az emberektől magasztalt bölcsességem, ha nines megengedve az égtől, hogy annak gyümölcsét élvezhessem?! E letem legnagyobb része lefolyt, mire bölcsességre szert tettem és most, midőn már tapasztalataimnak hasznát vehetném, sirom szélén állok. Mi más az emberi bölcsesség, mint mulandó virág! Sok napokon és heteken át vajudik a virág, míg egyszer csak kelyhét kitarja; de ha megérett, elhervad a nélkül, hogy saját pompájában gyönyörködhetnék.”

Igy szól búsan a böles király. S ime, angyal szállt le e közben az égből, kezében fénylő zaphir-eszéssel. „Salamon! — mondá az angyal — az Örökkévaló trónjától jövök hozzád. Az ur meghallá panaszodat s azért küldött, hogy az élet vizét hozzam el számodra. Ha e esészből iszol, halhatatlan leszel s örök ifjúságot élvezendesz. Ha nem iszol belőle, te is a minden halandók sorsára jutsz. A Mindenható a választást reád bizza, tégy a szerint, a mint neked jobbnak látszik.” — Ezzel a esészt az angyal letette és eltűnt.

Salamont nehéz kétségek szállták meg és az égi csodát közölte tanácsosaival. Mind a halhatatlanságot ajánlotta neki, csak a legbölcsőbb Batmár nem.

„Nagy király! — mondá az — vajjon az a drága víz csak a te számodra adatott-e, avagy másokat is részesíthetsz belőle?”

de igenis szükségük van arra, hogy alkalom adassék nekik a versenyben való siker ki-küzdésére, mely siker majd meg fogja hozni az igaz munka oly fokú anyagi megjutalmazását is, mely feloldja őket az anyagi gondok fáradságos nyűgétől.

Áldott legyen a szív, melyben Ujpest állami iskoláinak ily nagyszabású gondolata megszületett és Ujpest község minden egyes polgára imádkozzék azon nemes lelkű államférfiu boldogságáért, a ki e gondolatnak testté válásával Ujpesten újja teremtette.

Tóth József
kir. tanfelügyelő

H I R E K.

— **Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közigazgatási bizottságának** f. é. január hó 10-én tartott ülésén megalakítottak az 1901-ik évről a különböző bizottságok s az ujjesti kir. járásbírószék fogházának megvizsgálására dr. Freysinger Lajos küldetett ki. A budapest-ujpest-rákospalotai h. é. vasút átjárójának áthelyezése ellen a bizottságnak észrevétele nem volt. A vármegye *állandó választmánya* f. é. január hó 11-én tartott ülésén tárgyalta az ujjesti róm. kath. egyház-tanácsnak azon felebebesét, melyet az iránt adott be, hogy az új község házában a kath. templom közelségére való tekintettel, a vendéglő megnyitása ne engedessék meg. Az állandó választmány a tervekből, melyeket úgy a törvényhozás, mint a belügyminiszter is helybenhagyott arról győződött meg, hogy a vendéglő más irányban fekszik és így a felebebes elutasítását hozta javaslatra s a törvényhatósági közgyűlés azt el is utasította. A vármegye *törvényhatósági bizottsága* f. é. január hó 14-én és 15-én tartotta Beniczky Ferenc főispán elnöklése mellett évnegyedes közgyűlését. Az alispán jelentéséből kiemeljük, hogy az ideiországgy. képviselők száma a megyében 44,276, tehát 3,108-al több, mint a múlt évben volt; és hogy a vármegyei széképület gyökeres tatarozása 60,000 koronába fog kerülni, a mely összeg a közgyűlés határozata szerint pótdadó alakjában fog kivettetni. Az üfese-désbe jött árvaszéki első ügyészi állás választás útján Zlinszky Jánossal, a második ügyészi állás Székely Györggyel töltetett be. Végül a községek költségvetése intézettel.

— **A népszámlálás pontos eredménye Ujpesten.** A népszámláló biztosok tíz napi lázás munkájának *felülvizsgálatával* f. hó 15-én készültek el Mady Lajos vezetése alatt Berényi Antal, Boda Aladár, Gurányi István s Ráday Antal népszámlálási felülvizsgálók,

kik az összesítési ivatek lezárván, a népszámlálás eredményéről, községünkre vonatkozólag, a következő *pontos és hivatalosan* megállapított adatokat közölhetjük. Ezek szerint van Ujpesten 2012 ház, 120 üres telek, 9917 lakott lakás, 1603 üres lakás (és bolt); a háztartások száma: 10,574; az összes lakosság száma: 41,892 ami annyit jelent, hogy községünk lakosságának a lélekszáma tíz év alatt csaknem megkétszereződött, mert az 1891-ik évi népszámlálás alkalmával csak 23,551 lakost tudtunk kimutatni. A mostani népszámlálásnak rendkívüli eredménye Ujpesten az *ország első nagyközségévé* léptette elő s a városok között valószínűleg a 10-ik helyre juttatta. Sajnos, csak lélekszám tekintetében, mert a lakosság mesésen megszaparodott számából nem vonhatók le, hasonló örömdokumentumok következmények a vagyonosodást illetőleg, mert a 41,892 lélekből csak 4300 adófizető polgára van Ujpesten s ebből is csak 2700 fizet anynyiadót, amennyi a cenzusnak megfelel, azaz az országgyűlési képviselő választó jog gyakorlására képesít. Nagyon téves tehát a fel-fogásuk azoknak, akik a lakosság nagy számából, azt következtetik, hogy Ujpest már rendezett tanácsu várossá alakulhatna át. A népszámlálás befejezése alkalmából csak köteleességünket teljesítjük akkor, amidőn őszinte elismerésünket fejezzük ki egy a népszámlálási biztosok mint a felülvizsgálók és különösen Mady Lajos iránt, aki nemesak ügyesen, a ezélnak megfelelően rendezte be és vezette a népszámláló irodát, hanem a felülvizsgálókkal együtt az éjjeleket is szorgos munkával töltötte el, hogy a kitűzött határidőn belül pontos és kifogástalan munkát végezhesen.

— **Az ujjesti III-ik számú pósthivatal múlt évi forgalma.** Az ujjesti Zrínyi-utczában elhelyezett III-ik számú pósthivatalnak a múlt 1900-ik évben következő volt a forgalma. Feladott összesen: 4147 darab esomag, 4881 darab ajánlott levél, 5517 utalvány 293,729 korona értékben. Befizetett 3929 darab takarekbetétre és cheque 1,019,977 korona. Kifizetett 302 darab takarékos és cheque 9849 korona. Eladott 9849 korona bélyeg. Az egész évi pénzforgalom 1,329,863 korona. Ha tekintetbe vesszük, hogy az egész forgalmat *Ráday Antalné* postamesterő egy maga bonyolította le: kalapot kell emelnünk szorgalma, pontossága és kitartása előtt.

— **A községi levesosztó konyhák kimutatása.** F. é. január hó 6-tól 12-ig a Körösi-féle házban elhelyezett levesosztó konyhában 6000- és a régi község házában lévő konyhában 4136 s így a két helyen 10,136 adag leves és ugyanannyi darab kenyér osztatott ki, mely összeghez hozzá adva az első heti 8085 adagot, múlt évi december 30-tól f. é. január 12-ig összesen 18,211 adag leves és kenyér osztatott ki.

— **Nem engedélyezett jégpálya.** Radnai, a népszigeti vendéglő bérlője jégpályát akart létesíteni a Dunaág azon részén, a melyet Erkel Gyula és társai halászat céljából béreltek ki. A bérlők hajlandók voltak a jégpályához szükséges területet Radnainak átengedni, de a rendőrség azt kívánta, hogy Ujpest község mérnöke állandó és szakadatlan felügyeletet gyakoroljon a jégpálya fölött. Miután a község mérnöke nem lévén a rendőrség, hanem az előjáróság mérnöke, az ilyen szolgálatra nem vállalkozhatik, a dunai jégpálya létesítését a rendőrség nem engedélyezte.

— **Ingyen borotválás és hajnyírás.** Hogy milyen czélszerű és szívesen fogadott ajánlat a Boros Mór borbély és fodrásznak azon ajánlata, hogy januárius és februárius havában minden hétfői napon d. u. 2 és 6 óra közt díjtalan borotválásban és hajnyírásban részesíti a munka- és keresetnélküli iparos-munkásokat, azt legjobban bizonyítja azon tény, hogy már a legközelebbi múlt hétfőn 25-30 munkás s ibadította meg tükéitől az állat s bozontó ajától a fejét. Ha azon áldásnak, mely ajtalanul megszüpített iparos-munkások Boros Mórt elhalmozták, csak a századrésze is beteljesülne, akkor szép elhatározásáért dusan meg volna jutalmazva a mi derék borbély- és fodrász-mesterünk, a ki ezután is szívesen látja a kitűzött napon és időben Arpad-ut 28. sz. a. borbélyüzletében ingyenes vendégeit.

— **Portómentesség engedélyezése.** Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1900 évi december hó 17-én 89,018. sz. a. kelt ren-

deletével a „Kaiserin und Königin Maria Theresia“, „Kaiserin Elisabeth“, „Aspern“ és „Zenta“ hadihajókból álló keletázsiai hajórajhoz tartozó egyénekhez intézett s azoktól eredő nem ajánlott levelekre és levelező-lapokra portómentességet engedélyezett. Az egyes levél súlya a 70 grammot meg nem haladhatja. A magyar korona országaiából eredő ily leveleken és levelező-lapokon a címzett nevét, szolgálati rangját vagy szolgálati alkalmazását, valamint a hadihajó nevét, melyhez a címzett tartozik, pontosan ki kell tenni, azonfelül a címoldatra „Tábori posta“ jelzést szembeötlően alkalmazni.

— **Táncoljunk a szegények javára.** Az „Ujpesti izr. nőegylet“ báljától, mely f. é. január hó 19-én fog a „Közművelődési kör“ helyiségeiben megtartani, már csak két nap választ el, s a ki belépti-jegyét még meg nem váltotta, siessen magának egyet két okból biztosítani. Az egyik ok az, hogy a belépti-jegy árával a helybeli szegények javát mozdítja elő, a mire ezeknek ebben a szigorú tében kétszer olyan nagy szükségük van, mint máskor; a másik ok az, hogy 2 koronát, sőt 4 koronát is megér az a látványosság, a melyet az izr. nőegylet bálján a jelenlévők élvezni fognak, s a mely abból áll, hogy községünk szép hölgyei nemesak hogy semmit sem veszítettek egy év alatt a szépségükből, sőt még kedvesebbek lettek az által, hogy az idén egyszerűbbek igyekeztek lenni az öltözékeik megválasztásában.

— **A kisiparosok figyelmébe.** Az államvasutak igazgatósága bérrel fejtelt halinacsizmákat, a mozdonyvezetők részére, a gyárosok kizárásával, kisiparosoknál kívánja beszerezni. E vállalkozásra felhívának az ujpesti kisiparosok is azon megjegyzéssel, hogy bővebb felvilágosítás végett forduljanak a Palota-ujpesti állomás főnökéhez, vagy a budapesti balparti üzletvezetőség I-ső osztályához Budapesten.

— **Ujpesti tejhamisító.** Budapest közigazgatási bizottsága f. é. január hó 14-ki ülésén Frommer Mór ujpesti tejkereskedőt, hamisított tej szállításáért 10 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Ez az ítélet két okból érdekes, először azért, hogy a megbüntettetett tejhamisító Ujpesti, másodsor azért hogy a tej hamisítót nem itt, hanem Budapesten csípték meg, pedig a mi fogyasztó közönségünk is elég hangosan panaszkodik s nap-nap után ismétli hogy az elárusítók a háztartási ezikknek a legnagyobb részét hamisítják s nemesak a tejet, a bort, hanem még a petrolumot is vízzel szaporítják és nincsen senki, aki a fogyasztási ezikkeket vizsgálat alá venné, s a hamisítókat megbüntetné.

— **Felolvasó estély.** Az „Ujpesti közművelődési körnek“ f. é. január hó 12-én tartott felolvasó estélye — a mint lapunkat értesítik — csak félig sikerült, a mennyiben Kabos Edének „Az első szerelem“ című elbeszélését kevesen hallgatták, s azok is, a kik hallgatták, az elbeszélésnek érdekes, de egy kissé esiklandós kidolgozásával nem voltak teljesen megelégedve. Mindez azonban legkevésbé sem lohasztotta le az ott levők mulató kedvét, a mely a hajnali órákban egész a pezsgőig — fokozódott.

— **Az „Ujpesti iparos kör“** által mult évi október hó 7-én rendezett szüreti ünnepély alkalmával a következő felülfizetések történtek: Wolfner Tivadar 10 kor. Zsoldos János 10 kor. Török Mihály 5 kor. Ehrenwald László 4 kor. Bleier N. 3 kor. Csepreghy Pál 2 kor. Kovács Béla 2 kor. Petró János 2 kor. Farmathy István 2 kor. Lichtenstein Ignác 2 kor. May Ottó 2 kor. Schneider József 2 kor. Ranyák György 2 kor. Biener Antal 2 kor. Pohl Károly 1 kor. 50 fill. Zatlakóvics András 1 kor. Barta Mór 1 kor. Németh N. 50 fill. Kuthy István 50 fill. Dorner Nándor 50 fill. Seffer N. 10 fill. Egy honvéd 10 fill. A felülfizetőknek lapunk utján mond köszönetet az elnökség.

— **Pénzüntézetek közgyűlése.** Az „Ujpesti takarékpénztár“ f. é. január hó 20-án d. u. 3 órakor-, az „Ujpesti ipar és kereskedelmi bank“ f. é. január hó 27-én d. u. 3 órakor-, az „Ujpestvidéki takarékpénztár“ f. é. január hó 27-én d. u. 3 órakor-, az „Ujpesti önszegélyző-egylet mint szövetkezet“ f. é. február hó 3-án d. u. 3 órakor-, az „Ujpesti polgári hitelnyezetek“ a „Polgári Kaszinóban“ f. é. január hó 27-én d. e. 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését.

— **Állat egészségügy.** Az osztrák belügy-miniszter, a sertésvésznek osztrák területre való behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelét Gödöllő, Mogyoród és Pécel, Aesa, Vácduka, Maesa, Veresegyháza és Zsidó községek területéről betiltotta.

— **Az alagi versenypálya öntözése.** A földmivvelésügyi miniszter, gróf Károlyi Sándor kérelmére megengedte, hogy a mogyoródi park víze márcziustól októberig az alagi versenypálya öntözésére minden hét vasárnapján felhasználtságok.

— **Az „Ujpesti gyermekbarát-egyesület“** f. é. január hó 13-án tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen a jelentések és a számok tudomásul vétele, jóváhagyása s a felmentvény megadása után az új tisztikar választása ejtetett meg. Megválasztatott elnökké: Steininger Gyula. Alelnökké: Barta Mór. Titkárrá: Gyürk József. Pénztárossá: Kurcz Gyula. Ellenőrré: Hirsch Zsigm. Jegyzökké: Mayer Soma és Nadel Henrik. Választmányi tagok lettek: Dániel Károly, Ladányi Antal, Mezei Ignác, Benedikt Mór, Glück Adolf, Goldstein Mór, dr. Kálmán Ödön, Ländler Mihály, Deutsch József, Rappaport Mór, Silbermann Izidor, Schäffer Soma, Weisz Jónás, Züsz Samu, Schwarz Géza, Deutsch Antal, Staub Mihály, Zweig Adolf, Elsner Rezső, Klein Jakab. Választmányi póttagok: Görög Ignác, Mayer Kálmán, Kiss Gyula, Brett Márton, Bricht Gedeon. Az egyesület 1900. évi bevétele 1828 kor. 56 fill., kiadása 1779 kor. 96 fill. és így 146 kor. 50 fill. a pénztári maradványa.

— **Az ujpesti „Petőfi kör“** mulatsága, mely 1901. január hó 12-én zajlott le, ugy anyagilag, mint szellemileg várakozáson felül sikerült. Ez alkalommal a közönség ismét egy sikerült szindarabban gyönyörködhetett. Tóth Edének egy három felvonásos népsziműve, a „Kintornás család“ került színre. A szereplők közül kitűntek *Ugró Lidike* (Juczi), ki kedves játékaért és szép énekeért sok tapsot kapott, továbbá *Bélián Irma* (Mari) ki nehéz drámai szerepét teljesen átérve játszotta el. Bátran mondhatjuk, hogy ilyen szép játékot műkedvelőktől már régen nem láttunk. *Bey Ilonka* (Bimbóné) szerepét eléggé jól játszotta, de anyának nagyon fiatal volt. *Csomor Margit* (Cziteráné), *Hádl Ilonka* (Kókáné), rövid szerepükben ügyeskedtek. A kis szerepekben legjobban kitűnt *Bélián Teréz* (Magda), ki esimos öltözékével és kedves játékaival elragadta a közönséget. A férfi szereplők közül kitűntek *Póók Lajos* (Laezi) kinek sikerült szerepét érvényre juttatni és énekeért sok tapsot aratott. *Fellner Manó* (Samu) ügyes mókáival folytonos derűtségbe tartotta a közönséget, szintén sok tapsot kapott. *Fischer Miksa* (Dáma) eléggé jól játszotta nehéz szerepét, csak gesztusai voltak egy kissé túlzottak. *Závodszy Agoston* (Károly) szerepében jól megállta a helyét. *Klein Ignác* öreg ember szerepét nagyon jól imitálta. Jók voltak még *Sarkadi Imre* (Pergő) szerepében, *Donáth S. Sándor*, *Rozgonyi Károly*, *Donáth Miksa* és *Ritter Jenő* kocsis szerepükben, továbbá *Ney Gyula* és *Fellner Nándor*. A figyelmes rendezőség a hölgy szereplőknek egy-egy szép virégesokorral kedveskedett. A darab sikerének oroszlanrészre *Nógrádi Zsigmond* rendezőt illeti, ki sokat fáradozott e sikerért s ezért a rendezőség egy remek babér koszorúval lepte meg, a mit *Závodszy Agoston* elnök, szép szavak kíséretében adott át. Az előadás után tánc követekezett, mely reggelig tartott. Az első négyest 80 pár táncolta.

— **Az „Ujpesti kath. legényegylet“** saját pénztára javára a „Közművelődési kör“ összes helyiségeiben 1901. évi február hó 2-án Hédervári Erzsike, Illek Margit, Hajdu Ilonka, Káger Jolán úrhölgyek, valamint Erkel Gyula és Mártonffy Imre urak közreműködésével hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté este pont 8 órakor. Személyjegy 1 korona, családjegy (3 személyre) 2 korona. A hangverseny műsora a következő: 1. „Talpra magyar“ Hazsinszky G.-tól. Előadja: Az egyleti dalárda. 2. Mártonffy I. humoros felolvasása. 3. Hédervári Erzsike zeneakadémiai növendék éneke; Erkel Gyula zeneakadémiai tanár zongorakiséretével. 4. „A bolygó hollandi“ Liszt F.-tól. Zongorán előadja: Illek Margit. 5. „Száll a madár“ Szentirmai E.-tól. Előadja: Az egyleti dalárda. 6. „Magyar nép-

dalok“ Alagától. Czimbalmon előadja: Hajdu Ilonka. 7. „Az imádság“ (monológ) Rákosi J.-tól. Előadja: Illek Margit. 8. „Ezer esilág“ Goll I.-tól. Előadja: Az egyleti dalárda. 9. „Rhapsodie Hongrois“ II. (ábránd) Székely E.-tól. Előadja: Káger Jolán ujpesti zenedei növendék. 10. „Hazánk“ Wimmer E.-tól. Előadja: Az egyleti dalárda.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kápolnay Bauer Lajosné* gyöngyösi tanitónőt, az ujpesti elemi iskolához helyezte át.

— **A budapesti cipész-iparosok** f. hó 20-án (kerepesi-ut 19. sz. a.) nagy gyűlést tartanak, a melyen a szövetkezetek czélját és hasznát, a cipész-iparosok szervezkedését fogják megbeszélni. Vajjon az ujpesti cipész-iparosok mikor adnak életjelt magukról s ki fogja őket a szendergésből fölcsiklandozni?

— **Jelmez-estély.** Az „Ujpesti Dalkör“ f. évi február hó 16-án, a „Közművelődési Kör“ összes helyiségeiben „*Jelmez-estélyt*“ rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 2 kor. Családjegy 4 korona.

— **Tanítók bálja.** Az ujpesti tanítók saját önszegélyző egyletük és a budapesti Ferencz József tanítókháza javára, f. évi február hó 9-én, hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendeznek az ujpesti „Polgári Kaszinó“ helyiségeiben.

— **Hogyan terjed a jótékonyág?** Greger Jenő 9 éves kis deák nagyon szép tanuljelt adta ifju szive nemes érzelmeinek akkor, a mikor a szegény munkás-gyermekek karácsonyfájára 3 koronát gyűjtött és elvitte Endre János urhoz. Ez az összeg azonban oly későn érkezett Endre János ur kezéhez, hogy eredeti rendeltetésére már nem lehetett felhasználni. A kis emberbarát gyűjtéséhez ekkor Tóth Györgyné hozzáadott még 1 koronát, Maier Katicza és Schramek Anna 30—30 fillért és így kitellett az összegből egy gyermek ruháskára való, a melyet egy szegény kis munkás-gyermek kapott, a kinek azzal nagy örömet szereztek a szíves adakozók. De uram Istenem, annak a szegény munkás-gyermeknek még több testvére is van, különösen a kisebbik — egy kis leány, sirva nézte bátyjának örömét és ez annyira meghatotta Schramek Annát, a ruha átadóját, hogy szövetet vásárolt és abból a szövetből Maier Katicza a kis leány számára is esinos ruhát varrt, hogy megszüntesse szív-fájdalmát. Így terjed a jótékonyág.

— **A F. M. K. E. évnegyedes gyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely József főherceg ő Fensége legmagasabb védnöksége alatt már tizenhét éve nagy nemzeti missziót teljesít a Felvidéken, január 8-án tartotta évnegyedes közgyűlését Nyitrán, Thuróczy Vilmos es. és kir. kamarás elnökle alatt. Az igazgató választmány örvendetes tudomásul vette az elnökségnek Clair Vilmos főtitkár által előterjesztett jelentését, amely szerint az egyesület 1900. évi bevétele 18.000 koronával kedvezőbb az előirányzott összegnél. Új tagokul 1900. szeptember óta 122-en léptek be, köztük 5 alapító, 8 örökös, 41 rendes és 68 pártoló tag. Nagy lelkesedéssel fogadta a gyűlés az elnökségnek azta jelentését, hogy a F. M. K. E. gyufák, a melyek alig három hónapja kerültek közforgalomba — máris 838 koronát jövedelmeztek az egyesületnek. A Vörösmarty-ünnepély sikeres rendezéseért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki az ünnep védnökeinek. Thuróczy Vilmos főispánnak és Bende Imre püspöknek, Thuróczy Vilmosné és Balás György honvédezedesnek, mint a rendező bizottság elnökeinek, valamint a rendezőség tagjainak dr. Kostyál Miklós vármegyei főjegyzőnek, dr. Rudnay Sándor polgármesternek, Csillaghy György kerületi anyakönyvi felügyelőnek, dr. Sztránszky Izidor ügyvédnek és Clair Vilmos főtitkárnak. Az egyesület törvényhatósági választmányainak működéséről, valamint a könyvtárak és daloskörök szervezéséről szóló elnökségi előterjesztést a gyűlés végül helyeslő tudomásul vette.

CSARNOK.

* **Kemény telek.** Hogy egész messze kezdjük, 860-ban Krisztus születése után, olyan kemény volt a tél, hogy beállott az Adria s Velenczében prémes bundában jártak volna a nászutas párok, ha akkor már

ki lett volna a nászutazás szokása találva. 1137-ben befagyott a Pó s az egész Lombardiában befagytak a borok a pinczében. 1234-ben a beállott Adrián teherkocsik közlekedtek hónapokon keresztül. 1290-ben a Fekete erdőtől le a Fekete tengerig beállott a Duna s vastag jégkéreg fodte az egész Rohne folyót. Tíz esztendő múlva az összes francia folyók be voltak állva, 1325-ben pedig olyan kegyetlen hideg volt, hogy az emberek lóháton jártak át Dániából Lübeckbe a fagyott tengeren. Párisban 1407-ben, már novemberben beállott a tél s olyan hideg volt, hogy valóságos kétségbe ejtette a jó francziákat. A parlament jegyzője, mondják az egykorú irások, bár közel ült a tűzhöz, nem végezhetette a tisztét, mert ráfagyott a tinta a tollára. Hetven napig tartott ez a gyilkos hideg, a mit aztán később nagy tél néven emlegettek sokáig Franciaországban. Kemény volt a tél 1408-ban, majd 1422-ben is, de talán a leghidegebb mégis 1434-ben volt, a mikor négy hónapon át volt beállva az egész Rohne folyó, két hónapig az Adria nagyrésze. Huszonhat év múlva ez megismétlődött, a mikor két hónapig tartott a nagy hideg s Flandriában bal-tával vágták a bort. A tizenhatodik század is jól kezdte, beállitva a Genuai öblöt. Hét évre rá Marseillenél fagyott be a tenger s már november elején három láb magas hó fodte a vidéket. A tizenhetedik század sem maradt mögötte előljének s olyan hideget hozott magával, a mely beállitotta az összes déli folyókat s a fagy egész június végéig tartott. Ezután már alig van valami igen kemény tél s jóformán csak a százados évfordulók hozzák magukkal a renkívüli hideget. Kemény volt az 1813. év tele, a melyhez Napoleon oroszországi szomorú hadjárata fűződik. Az elmúlt században még a hatvanas években voltak nagy hidegek nálunk. Kemény időt hozott az 1882. és 88. év is, a mikor különösen a havazás volt rendkívüli. A mostanihoz mért hideg 1894-ben, de csak néhány hétig tartott január elején. Aránylag a fővárosban enyhe idő jár, most az ország többi vidékéhez képest, a hol sok helyen hét-nyolcz foknyi állandó különbséget mutat a hőmérő.

IRODALOM.

* **Az állatok világa.** Brehm Alfréd nagyírú munkája magyar kiadásának most jelent meg a 10. füzet, mely a magyarországi denevéreket s a délamerikai hirhedt vérszopókat és más hártásorrókat tárgyalja. A Magyarországon is előforduló fajok leírása teljesen új és tömértelen hazai megfigyeléssel fűszerezett. Méhely Lajos, a magyar kiadás szerkesztője maga is nem rég nagy munkát írt a hazai, denevérekről s így bő-séges alkalmat nyílt tanulmányai eredményeit a jelen füzet keretében érvényre juttatni. De a külföldi fajok ismertetése is teljesen a tudomány mai színvonalán áll, a mennyiben határozottan szétrombolja azt a hazai irodalomban is minduntalan fölmerülő tévhitet, hogy a vampir vérszopó denevér volna. Ellenben kifejti az ismertetés, hogy mely tropnei fajok igazi vérszopók és miért azok. A füzetet, mint a megelőzőket is, szebbnél-szebb rajzok díszítik. A mű a Légrády testvérek könyvkiadó hivatalában jelenik meg (Váci-körút 78.) s itt, valamint minden könyvkereskedésben megrendelhető. Egy-egy füzet ára 80 fillér.

Az Ujpestvidéki takarékpénztár részvénytársaság mérleg-számlája.

Vagyon: Pénztárszámla K 25,277.89. Váltó számla K 1,215,859.45. Hitelrésztes váltó számla K 14,608. Folyó számla K 47,411.31. Felszerelés K 2,560. Értékpapír számla K 1,700. Ingatlanok számlája K 52,472.54. átvállalt jelzálog teher 19,410.56, K 33,061.98. Zálogosztály: előleg ékszerekre K 108,077.80, előleg értékpapírokra K 12,486.80, előleg ingóságokra K 22,417.80, K 142,982.40. Összesen: Korona 1,483,461.03.

Teher: Részvény alaptőke K 300,000. Tartalék alaptőke K 30,000. Külön tartalék 3000. Takarékbetétek K. 480,483.86. Törzsbetétek K 18,866. Törzsbetétkamatok K 1,021.56, K 500,371.42. Hitelbiztosíték számla K 2,853.50. Viszleszámitott váltó számla K 637,717.98. Osztalék, fel nem vett osztalék

K 176. Átmeneti kamatok, K 6409.44. Tiszta nyereség K 3,427.69. Összesen: Korona 1,483,461.03.

Az Ujpestvidéki takarékpénztár részvénytársaság veszteség- és nyereség-számlája.

Tartozik: Költségek: folyóköltőség, nyomtatványok, házbér stb. K 11,378.75. Tiszti fizetések K 10056. Tiszti lakberek K 2364. Allami és községi adó K 8499.07. Kifizetett és tőkésített kamatok betétek után K 24,887.99. Betét kamat adó K 2488.80. Kamatok visszleszámitott váltók után K 42,063.54. Zálogosztályi bélyegilletékek K 1893.70. Leírás a felszerelésből K 3,149.78. Kétes követelések leírása: Schultz-féle károsodás K 20,000, óvadékából befolyt K 2000, K 18000. Váltótartozásokból leírt kétes követelések K 6427.03, leírt kétes követelések-ből folyó évben befolyt K 195. K 6232.03. Tiszta nyereség K 3427.69. Összesen: Korona 134,441.35.

Követel: 1899. évi nyereség áthozat K 332.02. Kamatok váltók után K 110,486.74. Zálogosztályi és egyéb kamatok K 23,622.59, K 134,109.33. Összesen: Korona 134,441.35.

Ujpest, 1900. december 31.

Fried Vilmos s. k. pénztárnok, *Dickmann Gyula* s. k. ügyvezető, főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Dr. Hédervári Soma s. k. elnök, *Zsoldos János* s. k. vezérigazgató-alelnök, *Hádl József* s. k. *Lövy Bertalan* s. k. *Sonnenfeld Lajos* s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta.

Ujpest, 1901. január hó 8-án.

A felügyelő bizottság:

tahvári Taly István s. k. elnök, *Gerő Zsigmond* s. k. *Ivánka Pál* s. k. *Mády Lajos* s. k. *Tuchmann Lipót* s. k.

5105 végrh. sz. 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujjesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V 4146. sz. végzése folytán **dr. Székács Sámuel** ügyvéd által képviselt **Krumpschink Ede** felperes részére **Lónyai Géza** alperes ellen 224 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 906 kor. becsült ingóságokra az ujjesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók

követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rpalotán, Villa-sor 12. sz. a. házban** leendő megtartása határidőül 1901. é. január hó 19. napján délután 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi január hó 5. napján.

Polgár

kir. bíróságí végrehajtó.

4567 végrh. sz. 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy az ujjesti kir. járásbíró-ságnak 1900. évi V. 3916. sz. végzése folytán **dr. Szelényi Aladár** ügyvéd által képviselt **M. Schmied és Söhne** cég felperesek részére **Zaklikovits András** alperes ellen 352 kor. 52 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 966 kor. becsült ingóságokra az ujjesti kir. járásbíró-ság V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Nádor-utca 5. sz. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi január hó 21. napján d. e. 11 órája kitűzetik mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1900. évi január hó 5. napján.

Polgár

kir. bíróságí végrehajtó.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 kor. 40 fill.

Kapható csaknem az összes gyógyszerertárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerertárban, Király-utca 12 és az Egger-féle „Nádor gyógyszerertár”-ban, Váci-körút 17.

Kaphat Ujpesten:

Huszár Adolf

10-10

gyógyszerertára István-tér 20. sz.